

Verksamhetsrapport

2019-01-15

Eeva Östberg
Telefon 026-17 82 38
eeva.ostberg@gavle.se

Gävle kommuns brobygggarverksamhet under 2018

Bidrag för utbildning av brobyggare

Regeringen har den 21 april 2016 gett Skolverket och Socialstyrelsen i uppdrag att se till att lämplig uppdragsutbildning tas fram och görs tillgänglig 2016–2019 för personer med romsk språk- och kulturkompetens som anställs för arbete inom i första hand förskola, förskoleklass, skola, socialtjänst eller hälso- och sjukvård (Ku2016/00995/DISK). Brobyggare är personer som anställs i offentlig verksamhet och fungerar som en länk mellan enskilda och den offentliga verksamheten. Kommuner och landsting har haft möjlighet att ansöka om ersättning för en halvtidslön under den två år långa studietiden för brobyggare anställda i kommun eller landsting.

För bidraget gäller följande villkor: brobyggarna ska ha romsk språk- och kulturkompetens och de ska under studietiden vara anställda på heltid i kommunen för att på halvtid arbeta inom förskola, förskoleklass, skola eller socialtjänst, eller med frågor som härrör från dessa verksamheter och under övrig tid delta i utbildningen.

Gävle kommun har i juni 2017 lämnat in en ansökan till regeringskansliet för att ansöka om att få skicka kommunens romska brobyggare till denna uppdragsutbildning på Södertörns högskola.

Brobygggarverksamheten i Gävle kommun

Utbildning Gävle rekryterade under våren 2017 en romsk brobyggare som har arbetat inom grundskolan. Brobyggaren har varit placerad i en verksamhet som heter SAX och som arbetar särskilt med att möjliggöra för unga med komplex problematik i socialt utsatta livssituationer att nå högre måluppfyllelse i skolan. SAX-gruppen har för närvarande som fokus att arbeta med elever med problematisk skolfrånvaro och arbetar aktivt med samverkan mellan skolan, socialtjänsten och det privata nätverket. Den romska brobyggaren har haft en särskilt utsedd kontaktperson/mentor inom socialtjänsten.

Gävle kommuns arbete med romsk inkludering styrs av en styrgrupp där de mest berörda förvaltningarna och kommunala bolag ingår. Kommunledningskontoret, Utbildning Gävle, Socialtjänst Gävle, Näringsliv och arbetsmarknad Gävle, Kultur och fritid Gävle, Omvårdnad Gävle och

Gavlegårdarna ingår i styrgruppen. Kommunens arbete med romsk inkludering utgår ifrån regeringens tjuogoåriga strategi för romsk inkludering (Skr. 2011/12:56) och kommunen har en handlingsplan för utvecklingsverksamhet för romsk inkludering under 2017–2020. Handlingsplanen togs fram under 2017 och beslutades av kommunstyrelsen. Det finns ett antal aktiviteter och insatser i handlingsplanen som är direkt kopplade till brobygggarverksamheten.

Brobyggaren, dess chef och andra representanter från utbildningsförvaltningen har deltagit i arbetets planering och uppföljning. Brobyggaren har även ingått i en arbetsgrupp för kommunens medarbetare som arbetar med frågor kopplat till romsk inkludering och den nationella minoriteten romer.

Resultat

Brobyggaren har under våren 2018 deltagit i kommunens arbete med romsk inkludering. Hans roll har varit att fungera som en länk mellan skolan och de romska familjerna. I några fall har han tack vare sina språkkunskaper i romani chib kunnat underlätta kommunikationen mellan vårdnadshavare och skolan. Brobyggaren har med sin kommunala anställning varit en förebild för romska barn.

Brobyggarsatsningen har medfört ett närmare samarbete mellan de förvaltningar som på olika sätt arbetar med romska barns förutsättningar och rätt till utbildning – Utbildning Gävle, Socialtjänst Gävle och kommunledningskontoret. Det har anordnats gemensamma planerings- och uppföljningsmöten vilket har uppskattats och underlättat samarbetet. Eventuella problem har kunnat diskuteras och möjliga lösningar och arbetssätt har kunnat planeras tillsammans.

Brobyggaren har under studietiden vår 2018 arbetat först och främst med kunskapshöjande insatser om romer och romers historia för högstadiel elever och skolpersonal. Föreläsningar har anordnats på två skolor, en kommunal och en friskola, och ca 540 elever har lyssnat på föreläsningen. Brobyggaren har även träffat SO-lärare och berättat om den romska minoriteten.

Elever och lärare har lämnat in positiv feedback gällande föreläsningarna – ämnet har för många varit relativt okänt men enligt kommentarerna har det varit bra och intressant att via föreläsningen få lära sig mer om romernas historia. Brobyggaren kommenterar att särskilt föreläsningar för en klass i taget har varit lyckade eftersom då har lyssnarna vågat ställa frågor. Föreläsningarna har bidragit till att sprida kunskap om den nationella minoriteten romer och dess historia till skolelever och -personal i kommunen. I arbetet med kunskapshöjande insatser om romer och romers historia upplever brobyggaren att han haft mycket nytta av sina studier vid Södertörns högskola.

Gemensamma träffar med kommunens representanter (brobyggare och andra tjänstepersoner), Södertörns högskola, Skolverket och Socialstyrelsen har varit ett bra sätt att skapa nätverk och få inspiration till det lokala arbetet med

romsk inkludering. Det har varit givande att träffa medarbetare från andra kommuner och aktörer och att få möjlighet att utbyta erfarenheter.

Utmaningar

Att skicka brobyggaren till brobyggartutbildningen vid Södertörns högskola var från Gävle kommuns sida ett försök att skapa stödstrukturer och långsiktighet för brobyggjarverksamheten inom grundskolan. Tyvärr blev satsningen kortvarig när brobyggaren under hösten 2018 bestämde sig att avsluta sin anställning i kommunen. Ur kommunens synvinkel är det beklagligt att brobyggartutbildningen är kopplad till en medarbetare och organisationen förlorar därmed möjligheten till utbildningen och bidraget om medarbetaren bestämmer sig att gå vidare.

Generella utmaningar kopplat till brobyggarsatsningen har varit att det tagit tid för både organisationen och vårdnadshavare att förstå brobyggjarrollen. Utmaningen för brobyggaren har varit att det inte har funnits andra kollegor som har arbetat med just samma typ av uppdrag inom skolan. Både brobyggaren och organisationen hade hoppats på att brobyggaren via utbildningen på Södertörns högskola hade fått möjlighet att få kollegialt stöd av andra brobyggare som arbetar med liknande uppdrag inom skolan. Gruppen som deltar i den pågående brobyggartutbildningen har dock varit ganska liten och tyvärr fanns det denna gång få deltagare som arbetar just inom skolan.

Brobyggaren och brobyggarens chef upplever att det har varit svårt att hitta en balans mellan studierna och arbetet. Studierna har lätt tagit mer tid än den 50 procent av arbetstiden som är avsedd för studierna. Detta kanske har varit en utmaning särskilt för de brobyggare som inte har en lång arbetserfarenhet som brobyggare? Många av de brobyggare som deltar i den pågående utbildningen på Södertörns högskola är erfarna i sin profession och det har möjligtvis lagt extra press på de deltagare som är relativt nya i sin yrkesroll. Brobyggaren kommenterar även att han upplever att en tvåårig utbildning känns som lång, enligt hans mening hade det varit bättre med en kortare studieperiod.

Brobyggaren anger att han har varit nöjd med det stöd som han har fått från sin chef och sin mentor. Han har uppskattat stödet från chefen gällande arbetet och arbetsuppgifterna. Han ser att mentorn som arbetar inom socialtjänsten har varit ett viktigt stöd. Mentorn har coachat, uppmuntrat och fungerat som en bollblank. Hon har även visat ett genuint intresse för att lära sig mer om romer, romers historia och kultur vilket har varit viktigt för brobyggaren. Brobyggaren kommenterar att det har varit uppskattat att få bolla frågor med en erfaren kommunanställd.

Brobyggaren hade dock önskat mer stöd kopplat till studierna – någon som man hade kunnat plugga tillsammans med och som man alltid kunnat vända sig till i frågor som rör studierna. Vilket stöd hade brobyggaren kunnat få från Södertörns högskola? Det vore viktigt att informera deltagande kommuner tydligt om befintligt studiestöd, t.ex. eventuellt stöd i studieteknik. Även tydligare information om anpassning av studiematerial hade behövts. Hade till exempel delar av studiematerialet gått att få som ljudböcker?

Brobyggarens chef önskar att brobyggart utbildningen i fortsättningen var organiserat så att även andra personer från kommunen skulle läsa vissa delar av kurserna samtidigt med brobyggaren. Detta skulle höja kunskapsnivån inom den kommunala förvaltningen om romer, romers historia och livssituation och skulle även bidra med att brobyggaren skulle få bättre stöd från sin egen organisation till studierna.

Gävle kommun hade förberett brobyggarsatsningen och skapat strukturer för stöd och handledning inom organisationen. Tydligare information om vad som krävs av brobyggarens mentor hade dock behövts. Kommunen hade i samband med att brobyggart utbildningen startades varit i kontakt med Södertörns högskola och frågat efter närmare information om vilken typ av stöd som behövdes från arbetsgivaren. Södertörns högskola svarade att det inte fanns några särskilda instruktioner när det gäller mentorrollen men Södertörn betonade vikten av att brobyggaren har en mentor och att det finns någon i organisationen som brobyggaren kan vända sig till och som kan hjälpa till med allt det praktiska och det akademiska skrivandet (grundläggande datakunskap i främst Word, stavningskontroll m.m.). Organisationens stöd planerades utifrån denna information och innan utbildningsstarten samlades de olika parter som var direkt inblandade i kommunens brobyggarsatsning (brobyggaren tillsammans med ansvarig rektor, representanter från SAX-gruppen, kontaktpersonen från Socialtjänst Gävle samt ansvarig chef och strateg från kommunledningskontorets enhet för social hållbarhet) till ett gemensamt möte. Detta för att gå igenom allt det praktiska – roller, ansvarsfördelning och prioriteringar gällande brobyggarens uppdrag – inför utbildningsstarten.

I samband med att Skolverket och Socialstyrelsen kom på besök i Gävle senare under våren signalerade myndigheterna att mentorrollen kopplat till brobyggart utbildningen var mer omfattande än det som tidigare hade informerats om. Bristande information och informella krav på deltagande kommuner är något som belastar alla medverkande parter. Gävle kommun önskar att information om brobyggart utbildningen och de krav som deltagandet ställer för organisationen skulle vara tydlig från början, gärna redan vid ansökningsfasen. Detta skulle underlätta för kommuner att kunna planera sitt arbete på rätt sätt. Få kommuner har stora resurser för arbetet med romsk inkludering och därför är det viktigt att få rätt information i god tid så att strukturer och arbetssätt kan planeras klokt och effektivt.

Ekonomi

Det beviljade bidraget på 83 000 kr har använts till brobyggarens lönekostnader under våren 2018. Statsbidraget har ersatt 50 procent av brobyggarens lönekostnader under tiden brobyggaren har deltagit i brobyggart utbildningen vid Södertörns högskola.

Eeva Östberg
Strateg social hållbarhet
Styrning och stöd Gävle

